

FEKVE JOBBAN LEHET TANULNI?

Némely orvos már régebben megállapította, hogy fekvé jobban lehet tanulni, mint ülve. E felismerés körül 25 éve folyik a vita. Az amerikai Fillburn professzor szerint — mivel a fej vérellátása fekvéskor jobb — ez a testhelyzet, az alaktól függően többé-kevésbé növelheti a tanulási képességet. (*Hobby*)

A HÁZISERTÉS MINT KÍSÉRLETI ÁLLAT

Az USA-ban évenként több mint 50 millió állatot használnak kísérleti célokra, ezekből 38 millió a fehér egér és a patkány. Szám szerint utánuk következnek a tengerimalacok, a házinyulak, a hörcsögök, s végül a kutyák, a macskák, a majmok és az egyéb emlősök, valamint a madarak. Nemzetközi viszonylatban a szükséglet kísérleti állatokban évenként 10—15 százalékkal növekedik.

Mind nagyobb mértékben alkalmaznak házisertéseket is kísérleti állatként. Újabban az USA-ban, az NDK-ban és az NSZK-ban is kísérleti célokra alkalmas törpesertés tenyésztésével próbálkoznak. (*Volksstimme*)

JÉGBIRODALOM ÉSZAK-EURÓPÁBAN

Szovjet barlangkutatók a Szotka nevű tajgafolyó vízgyűjtő területén, a Fehértenger közelében felfedezték Észak-Európa legnagyobb barlangvidékét. Térképet is készítettek erről a „jégbirodalomról”, és feltárták a számtalan barlang egyikét, amelynek járatai 5 km hosszúak. (*Presse der Sowjetunion*)

SZÁZEZER ÉV LEGNAGYOBB VULKÁNKITÖRÉSE

Dr. Dragoslav Ninkovich, a Lamont-Doherty Geológiai Observatórium munkatársa megvizsgálta azokat a kőzeteket, amelyek az Észak-Szumátrán levő Toba-kaldera (különösen nagy méretű vulkáni kráter, amely a korábbi vulkáni hegy összeomlása után keletkezett) területéről

származnak. A Toba-kaldera a legnagyobb a világon, hossza 100, szélessége 30 kilométer, köbtartalma pedig 2000 köbkilométer. A vizsgálatokból az az eredmény adódott, hogy az a — kalderát létrehozó — gigantikus kitörés, amelyhez hasonló méretű egyetlen egy másik sem akadt a földtörténet legutóbbi százezer éve folyamán, valószínűleg 73 ezer évvel ezelőtt zajlott le. A mérés hibahatára ± 12 ezer év. (*H. P.*)

MI HAT A FÖLD FORGÁSÁRA?

A Föld forgását fékezik az ár-apály jelenségei. E fékrendszer már évmilliárdok óta megbízhatóan működik. A csillagászok feltételezik, hogy a Föld mintegy 5 milliárd évvel ezelőtt összehasonlíthatatlanul gyorsabban forgott. A fizikusok nemrég arra a következtetésre jutottak, hogy a Földre nemcsak fékező, hanem valószínűleg gyorsító erő is hat.

V. B. Braginszkij és A. B. Manukin, (Állami Lomonoszov Egyetem, Moszkva) az új hipotézis kifejtői szerint a napszél észrevehetően befolyásolhatja a Föld forgását. Kiszámították, hogy 5 milliárd év alatt a kezdeti forgási sebesség 20—30 százalékkal növekedhetett.

A kutatók kísérletekkel is igyekeztek hipotézisüket alátámasztani. Apró önfóliából 1,5 cm hosszú és 1 cm átmérőjű hengert formáltak és azt mágnesmező segítségével vákuumban felfüggesztették. A henger kezdeti forgási sebessége mintegy 3 ford./mp volt. Huszonnégy órán belül a henger forgása mind lassúbbá vált. Most fényáramot irányítottak a hengerre, s ennek hatására a forgás gyorsult.

A kutatók szerint ilyenfajta effektus lehet az oka annak az eddig megmagyarázhatatlan ténynek, hogy a Föld körül keringő különböző mesterséges holdak saját tengelyük körüli mozgása gyorsul. (*Presse der Sowjetunion*)

ÉRCKUTATÁS A WEGENER-ELMÉLET ALAPJÁN

A kontinensek vándorlására vonatkozó Wegener-elmélet alapján újabban megalapozott kutatási programot állítanak fel az érclelőhelyek feltárására. A legújabb ilyen program Szaúd-Arábiával kapcsolatos. A Vörös-tenger az elmélet szerint